

■ Koszorús Jenő*

Drogkontroll

A 20 éves lány egy télvégi hajnalon barátaitól hazafelé tartott édesapja terepjárójával. A város főutcájára érve, idáig tisztázatlan körülmények között – hiszen a büntetőeljárás még tart –, összeütközött egy szemből érkező gépkocsival. Működésbe lépett a biztonsági rendszer, a felfűvódó légszákok megóvták a nagyobb sérüléstől.

Bár a légszák okozta ütéstől kissé még kába volt, azonnal a másik autós segítségére sietett, és hívta a rendőrséget is. Az intézkedő rendőr – mint jelentésében rögzíti – „külső körülmények” alapján úgy ítélte meg, hogy a lány drog hatása alatt áll, ezért gyorstesztnek vetette alá, majd vizeletvétel és kihallgatás céljából a rendőrsre szállította. A gyorsteszt negatív volt, csupán annak a gyógyszernek a hatóanyagai voltak kimutathatóak, amelyeket a lány, szorongás ellen immáron ötödik hónapja naponta szedett. Ezt természetesen elmondta a rendőrségen mint ahogy segített a német nyelvű használati utasítás lefordításában is, ugyanis a rend őrei a gyorsteszt használatában bizony segítségre szorultak. Elmondta azt is, hogy a légszák okozta ütés és a baleset miatti enyhén sokkos állapot miatt vélhette a rendőr esetleg drogosnak, hiszen ő maga életében nem nyúlt még kábítószerhez, mindez azonban nem bizonyult elegendő érveknek.

A vizeletminta az Országos Toxikológiai Intézetbe került, ahonnan három hónappal később érkezett meg a szakvélemény. Időközben a biztosítóintézet – szokásához híven – levélben érdeklődött a balesettel kapcsolatban a nyomozó hatóságnál. A nyomozást vezető rendőr arra a kérdésre, hogy fogyasztott-e a lány alkoholt, nemmel válaszolt, ugyanakkor szükségesnek tartotta megjegyezni, hogy drogueszt elvégzése viszont – „külső körülmények alapján” – szükségessé vált, aminek eredményét még nem lehet tudni. A rendőrségi törvény konkrétan meghatározza, milyen felvilágosítás adható, a fent említett természetesen nem tartozik e körbe.

A biztosító mindezek alapján úgy ítélte meg, hogy nincsen kártérítési kötelezettsége, így az évente fizetett több mint

* A Szerző ügyvéd

félmillió forint casco biztosítási díj, és konkrét bizonyíték hiánya ellenére – hiszen a szakvélemény még nem érkezett meg –, elutasította a lány édesapjának igényét, aki így maga volt kénytelen kifizetni a javítás majd ötmillió forintos összegét.

Az időközben elkészült toxikológiai szakvélemény minden vonatkozásban a lány állítását erősítette meg, vagyis semmilyen kábítószer-származék nem volt kimutatható a vizeletben, csupán a bevallottan szedett gyógyszerek hatóanyaga.

A lányt kezelő pszichiáter rendőrségi meghallgatása során elmondta, hogy a betege által szedett gyógyszerek a kezdeti időszakban okozhatnak kábultságot – ezért az első három hétben kerülendő a gépkocsivezetés –, de ez beteg szempontjából irreleváns volt, tekintettel arra, hogy a lány ekkor még jogosítvánnyal sem rendelkezett. (A gyógyszeres kezelés kezdete 2003. szeptembere volt a baleset 2004. február közepén történt.)

A nyomozás ezen időpontig a Büntető törvénykönyv 187.§-a alapján közúti baleset gondatlan okozásának vétsége miatt folyt, a szakvélemény hatására azonban elképesztő és szinte elképzelhetetlen fordulat állt be; a lányt – a nyomozást felügyelő ügyészség instrukciói alapján – a Btk 188.§-a alapján bódult állapotban elkövetett bűncselekmény elkövetésével vádolták meg, arra a szakvéleményre alapozva, amely ennek az ellenkezőjét állította.

A lány jogi képviselőjét ellátó ügyvédnek a vádat megalapozó bizonyítékok megjelölését sürgető hathatós fellépése eredményeképpen a vád alapja ismét a Btk. 187.§-a lett. Úgy tűnt, legalább azon a szinten, ahol többnyire jogvégzett emberek teszik a dolgukat, „kisebb ingadozás” után, érve ez alatt az intézkedő rendőr abszolút szubjektív megállapításától kezdve a nyomozást vezető tiszt túlbuzgó tájékoztatásán át, az ügyészség minden alapot nélkülöző vádemelési ámokfutásáig, a „helyes” mederben folyt tovább az eljárás.

Mindez sajnos nem mondható el a biztosítótársaságról. Említésre került, hogy a rendőrségtől kapott információ hatására úgy döntött, nem fizet a károsultnak, holott semmilyen olyan bizonyíték nem állt rendelkezésére, amely a Polgári Törvénykönyv, illetve a társaság belső szabályzata alapján mentesülésre adott volna lehetőséget. Egyetlen szűkszavú levélben tudatta a károsulttal, hogy a casco szabályzat hivatkozott pontja alapján a társaságnak nem áll módjában kártérítést nyújtani. A hivatkozott pont természetesen értelmezhetetlen volt a jelen ügy szempontjából ugyanis nem erre az esetre vonatkozó rendelkezést tartalmazott.

A lány édesapja felháborodott a biztosító lenéző, hanyag és pontatlan eljárásán és jogi képviselőjén keresztül a mentesüléshez szükséges bizonyítékok bemutatására kérte a biztosítót amellet, hogy három egymást követő beadványában sorra zárta ki a biztosító által még nem is hivatkozott mentesülési okokat. Mindhiába, az elküldött levelekre egyetlen válasz sem érkezett, a szóbeli, illetve telefonon történő érdeklődések során pedig a biztosító alkalmazottai ugyan mindig rendkívül készségesek voltak, azonban a rendszerükben meglévő sajátos mellérendeltségre hivatkozva kérték türelem tanúsítására az ügyfelet. (Ennek lényege a következő: a biztosítónál sohasem lehetséges az, hogy egyetlen ember döntsön minden egyes kérdésben az eljárás során. Hivatkozásuk szerint a kárszakértőnek ugyanúgy állást kell foglalnia, mint a társaság jogászának, sőt mint esetünkben is, az általuk megbízasi jogviszony keretében foglalkoztatott pszichológusnak is szakvéleményt kell adnia a pszichiáter által tett tanúvallomás kapcsán. Mindennek az az előnye, hogy sohasem

kérhető számon egyetlen személyen az eljárás elhúzódása, illetve az esetleges negatív döntés, hiszen azt sohasem egyetlen emberen múlik.)

A halogató taktika néha egészen extrém és méltatlan helyzeteket teremtett. Többszöri telefonos ígéret ellenére például egyetlenegyszer sem történt meg, hogy az ügy intézője visszahívta volna a jogi képviselőt.

Ebből a szinte kilátástalan helyzetből – bármennyire furcsa és meglátásunk szerint etikátlan –, csak a felettes szervhez fordulással fenyegetés teremtett menekülési lehetőséget. A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéhez írott levél elküldésének harmadnapján – egy látszólag fontos dokumentum bekérése után a biztosítóintézet minden különösebb felszólítás nélkül fizette ki az ügyfél részére járó javítási költséget kártérítés jogcímén.

A tanulság? Talán annyi, hogy a jogállamiság keretei között mind az erre hivatott jogalkalmazó szervek – értve ez alatt jelen esetben a nyomozó hatóságot és az ügyészséget –, mind a gazdaság szereplőiként számon tartott biztosítótársaságok igyekeznek a könnyebb ellenállás irányába hatolni, vagyis az állam polgárainak az igazságért folytatott harc első csatáját ellenük kell megvívniuk.

